

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski zdraviliški dom v Rogoški Slatini, registrirana zadruga z nemejeno zavezo vabi na svoji III. redni občni zbor dne 19. marca 1923 ob 10. uri dopoldne v poslojpu mestne deške osnovne šole v Celju. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju. 2. Poročilo načelstva o računskem zaključku leta 1922. 3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku. 4. Predlog načelstva o razdelitvi čistega dobička. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Čitanje revizijskega poročila »Združne zveze«. 7. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro pozneje na istem prostoru in s istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je po § 24. združnih pravil sklepčen ob vsakem številu združnikov. — Načelstvo.

Bilanca z dne 31. decembra 1922.

AKTIVA:

	Din p
1. Vrednost posestva	60.000.—
2. Vrednost inventarja	14.947.83
3. Naložbeni denar	4598.60
Nevzd. obresti istega	4.25
4. Delež »Združne Zveze«	50.—
5. Vrednostni papir	1000.—
6. Pošt. ček, račun	232.—
7. Gotovina 31. XII. 1922	100.—
Skupaj	80.932.68

PASIVA:

	Din p
1. Deleži	35.390.—
2. Izposojila	44.114.91
3. Zaostale obresti izposojil	456.—
4. Rezervni sklad:	
Stan e konc. l. 1921.	685.04
Vstopnina na l. 1922.	110.—
Iz čist. dob. l. 1921.	33.16
5. Dobiček	143.57
Skupaj	80.932.68

Zadruga se lepo razvija. V 3. letu svojega obstanka je štela 137 združnikov s 166 deleži. V društvenem domu se je nastanilo v prvem letu nad 40 zdraviliških gostov, in sicer združniki: Augustinčič Rajko, Sv. Peter pri Mariboru, Čimperšek Leopold, Loka pri Zidanem mostu, Čander Davorin in Julka, Hofbauer Lojze, Hrastnik, Černež Anica, Cele, Gnuš Anton in Jerica z Dola p. Hrastniku, Jurko Vitko z Dola, Jankovič Franja, Zagoj ob Savi, Jankovič Petar, Vojnik, Majer Ivana, Dev. Mar. v Polu, Maurič Karel s soprogo, Gor. Radgona, Mesojedec Mirko, Ljutomer, Miklavčič Janja, Kranj, Oberman Josipina, Ribnica; pripadniki učiteljskega stanu: Marja Bartolova, Ribnica, Marija Godec, Limbuš, Fr. Friedl, Sv. Jernej — Loče, Zvonko Predan, Majšperg, Roš Franjo, Celje, Roš Miloš, Hrastnik; iz drugih stanov: dekan Skubic, Ribnica, Vlado Krpan s soprogo, profesor, Mostar, Merčun Makso s soprogo davčni upravitelj, Murska Sobota, Vrhovnik Marija, Prevalje i. dr. — Načelstvo zadruga vabi cenj. učitelstvo k pristopu, da postane društveni dom čimprej nje popolna last in si šteje v prijetno dolžnost, izreči Učiteljski tiskarni v Ljubljani za naklonjeno pripomoč v denarju, perilu itd., svojo najlepšo zahvalilo.

—g Članarina in darila za Učiteljski konvikt. Vinko Lubič učitelj na Trebelnem pri Mokronogu daruje 9.50 Din — dvakrat poslano pristojbino za Učit. samopomoč — Učiteljskemu konviktu v Ljubljani. — Hvala!

—g Darila »Učiteljskemu konviktu« v Ljubljani, 7% obveznice državnega investicijskega posojila (s kuponi od meseca septembra 1922 dalje): Ljudmila Vizjak-Kovačeva, učiteljica v Velikem Podlogu, 1 à 100 Din; Ciril Vizjak, nadučitelj v Velikem Podlogu, 1 à 100 Din; Roza Pirkovičeva, učiteljica v Skocijanu pri Mokronogu, 1 à 100 Din; Ludovik Pirkovič, nadučitelj v Skocijanu pri Mokronogu, 1 à 100 Din; skupaj 4 obveznice à 100 Din in prej izkazanih 77 obveznic à 100 Din = 8100 Din. Srčna hvala!

—g Vabilo na redni občni zbor »Učiteljske gospodarske in kreditne zadruge v Celju«, r. z. z. o. z., ki se vrši v nedeljo, dne 4. marca 1923 popoldne ob 3. uri v okoliški šoli v Celju po sledečem dnevnem redu. 1. Poročilo načelstva o poslovanju zadruge v letu 1922. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1922. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. — Načelstvo.

YSAK JUGOSLOVAN MORA BITI ČLAN JUGOSLOVANSKE MATICE!

Iz naše stanovske organizacije.

Iz poverjeništvu UJU v Ljubljani.

III. seja ožjega sosveta UJU poverj. Ljubljana, dne 7. februarja 1923.

Navzoči člani ožjega sosveta. Kot gosti: član glav. odbora UJU v Beogradu g. Jovo Jovanović, šef kabineta ministra prosvete; viš. šol. nadzornik g. E. Gangl in okr. š. nadz. Pavel Fleré, urednik Popotnika.

1. Povejenik Jelenc otvori sejo s pozdravom na navzoče, predvsem na prisotne goste. Pojasni namen današnje seje, ki je bila sklicana na željo v Ljubljani navzočega člana glavnega odbora UJU g. Jovo P. Jovanoviča, ki bo podal informacije o tekočih zadevah.

2. Nato se izjavi poverjenik v imenu organizacije proti imenovanju podpredsednika viš. šol. sveta, ki se je izvršilo proti predlogu širjega in ožjega sosveta. Ta predlog se je sporočil pokrajinski upravi in centrali v Beogradu. Obžaluje, da se je imenovanje izvršilo proti soglasnemu sklepu 32 v seji širjega sosveta navzočih zastopnikov vseh okrajnih učiteljskih društev v Sloveniji. Izrecno naglašča, da ne gre tukaj za osebo, ampak za omalovaževanje predlogov organizacije, dasiravno se je svoječasno ravno od strani najvišje prosvetne uprave naglašalo, da se ne bo ničesar ukrenilo brez organizacije, oziroma proti njej. — Sklene se objaviti tozadevno izjavo v našem stanovskem glasilu.

3. Na vlogu s strani UJU poverj. Ljubljana na centralo v Beogradu in na ministrstvo prosvete v zadevi vpoklica slovenskega učitelja kot strokovnjaka v ministrstvo prosvete in na vlogu v zadevi stanarine in ogreva izjavi navzoči član glav. odbora UJU tov. Jovo P. Jovanović: V principu je tako sedanjí minister prosvete za to, da bi prišel slovenski učitelj v ministrstvo, kakor bi bil, tako je uveren, tudi vsak drugi. Težkoče so samo v formalnem oziru. Sistemiziranih je 6 referentskih mest, kjer se nameščajo taki osnovnošolski učitelji, ki imajo komisijslonalni zdravniški izvid glede nesposobnosti poučevanja v šoli. Tudi sicer je svaril pred nastopom referentskega mesta v ministrstvu, ker službujejo tamkaj referenti kot ukazni uradniki do polne službene dobe 40 let, dočim ima učitelstvo 32letno službeno dobo. Nasvetoval pa je, naj se izposluje slovenskemu učitelju v to potrebni dopust in se ga potem kot takega prideli v ministrstvo prosvete. — Sklene se, napraviti vlogu v tem zmislu na višji šolski svet.

V zadevi stanarine in ogreva je izrazil g. šef kabineta ministra prosvete svoje trdno prepričanje, da bo stvar za slovensko učitelstvo ugodno rešena, ker ima popolno zakonito podlago.

Istotako upa doseči tudi v zadevi učitelje ženskih ročnih del. Naj mu pošljejo potom organizacije svoje zahteve in konkretne predloge.

Poverjenik Jelenc se zahvali g. šefu kabineta ministra prosvete za podane informacije in ga prosi, naj ohrani slovenskemu učitelstvu tudi nadalje svojo naklonjenost.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+§ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 8. marca t. l. ob pou 11. uri v deški šoli v Konjicah po sledečem vzporodu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. »O šolstvu v Italiji«, poročila tov. Al. Berčič. 4. »O Ferialnem Savezu«, poročila tovarišica E. Lehmanova. 5. Vprašalna skrinjica. 6. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe se zaneslivo pričakuje. Poročilo o občnem zboru v 8. št. »Uč. Tov.« se popravlja v toliko, da znaša članarina za leto 1923. 120 Din in ne 100 Din, kar je itak razvidno iz dostavka v oklepaju. — Odbor.

+§ ŠMARSKO - ROGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje v soboto, 10. marca ob 14. uri v Šmar. u. Poleg običajnih točk je na vzporodu predavanje tovariša Šumra: »Učiteljevo delo«. K polnoštevilni udeležbi vabi za odbor predsednik.

+§ DRUŠVO UČITELJEV IN ŠOLSKIH PRIJATELJEV ZA OKRAJ LJUBLJANSKE OKOLICE ima svoj občni zbor dne 10. marca 1923 ob 9. uri v telovadnici I. mestne deške osnovne šole v Ljubljani na Ledini. Na dnevnem redu je poleg običajnih društvenih zadev predavanje gosp. vseučiliškega profesorja dr. Fr. Vebra o temi »Moralno dobro in zlo«. Na to zborovanje so vsi člani društva povabljeni in tudi gostje dobrodošli!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MESTO PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 8. marca ob 10. uri v risalnici »Mladike« v Ptuj po sledečem dnevnem redu: 1. Zadnji zapisnik. 2. Poročilo predsednika. 3. »Samouprava otrok«, predava tov. F. Grögl. 4. Tov. Komac-Mačen: »Proste vaje za dečke«: teoret. obravnava snovi ter praktični nastop dečkov. 5. Slučajnosti. Samostojne predloge je izročiti pred zborovanjem predsedniku. Odsotnost je opravičiti.

+§ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 10. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporodu: 1. Zapisnik. 2. Dopiši, stanovske in društvene zadeve. 3. Predlogi in slučajnosti. 4. Vprašalna skrinjica. 5. »O mladinskih kmetijskih klubih«, podava tajnik kmetijske družbe g. inž. Lah. 6. »Nekaj za zabavo in kratek čas«, podava tovariš Simon Petrovič. Vabljeni so k pristopu k našemu društvu tudi vse vpoocene učne osebe, bivajoče v našem šolskem okraju. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

ZBOROVANJE UČIT. DRUŠTVA V MARIBORU. Dne 15. februarja ob pol treh je bilo zborovanje v šoli — Cankarjeva ulica. — Ker je bilo isti dan dopoldne zborovanje okrajnega učiteljskega sveta vsled utrjenosti marsikateri tovarišica morala opravičiti. Vendar se je zborovanja udeležilo kakih 35 učiteljev. Predsednica društva je ga. Godec, tajnica ga. Zupančič. Čeprav je poročanje o društvenih sejah zadeva društvene tajnice, imamo vse udeležence pravico presojati društvo in nje ga delovanje, čigar članice smo. Šaj to delovanje ne ostane tajno, ker je javno in smo dolžne o organizaciji obvestiti odaljenke, ki silno žele medsebojne zveze. Tudi kolegi in predstojniki se zanimajo za naš razvoj. Predvsem se mora z zadovoljstvom in posebnim veseljem ugotoviti, da je znak napredka mariborskih učiteljev že to društvo samo. S težkocami se je borilo za svoj razvoj, a zdaj, ko obstoja, stoji na dobrem temelju. V predsednici ima zavedno, energično, agilno učiteljico, ki pozna kot izkušena učiteljica vso zgodovino stanovskih težkoc pa ima tudi dober vpogled v socialno stran slovenskega ženstva. To je posebno važno. V tajnici imamo marljivo sotrudnico, ki se ne straši nobenega dela in žrtvuje svoj prosti čas organizaciji po najboljši moči. Enako zainteresirana za to društvo je ga. ravnateljica Stupca, njena ljubeznivost in resna umerenost osredotoči krog vse tovarišice, da se počutimo pri n. domače. V g. Planinškovi se odkriva talent za javna vprašanja in ker je ona članica tudi ženskega izobraževalnega društva, nas bo dovodila vse tudi v to prepotrebno družbo dobroteljnosti in ženskega prava. Omenjene dame so bile pri zborovanju poleg g. Azmanove kot govornice zastopane. Mlađši naraščaj se bo v tako dobro urejenem društvu le izpopolnjeval do one stopnje, ki nam je potrebna. Zdaj pa k poteku zborovanja. Predsednica prečita dopise. Da so nekateri tovarišice napovedale predavanje za to zborovanje in se pa nazadnje pismeno opravičile (Ljubljankankel!) to je graje vredno. Vsaka tovarišica, ki se priklasi za predavanje, se sme reči, je v slučaju zadržanosti, obvezna poslati vsaj pismen referat, da namestnica izpolni določeno delo. Toliko doslednosti se sme zahtevati. K dopisom je omeniti, da je seja sklenila po učiteljskih nabrali prispevke za Stritarja, ki se mu bodo kot denarna podpora za »Velikonočne pi-ruhe iz domovine izročili. Učiteljice! Nabirajte! Prispevajte! — Pošljite zneske skupno po zaupnicah na društvo učiteljev v Maribor, (Cankarjeva cesta, deklška šola) ali v Ljubljano. — Nadalje se je nastavila zahvala srbskim učiteljicam za pomoč naš koleginici, ki živi v izvanrednih žalostnih razmerah. — Dopisom je sledil lep nagovor g. predsednice, v katerem nam je predročila lepe uspehe delovanja društva ljubljanskih učiteljev, ki je v svojem petindvajsetletnem boju za stanovske pravice imelo sijajne uspehe. N. pr. odpravo poučevanja ročnih del, odpravo celibata, prenehanje podučiteljice, enako nagrado za enako delo. Skupno se bomo potegovali učiteljice za zahtevo podelitev nadučiteljskih mest na mešanih šolah. Primera nekorektnosti šolske oblasti: V Srbiji poučuje učiteljica Cveta, ki je stara okrog 50 let, pozna vse naše slovstvo, ima pedagogij na Dunaju absolviran, je visoko izobražena, a ji je predstojnik mlad začetnik 28letni kolega. — Naj ima prednost oženjen učitelj z družino. — a so slučaj, ki sodijo v preudarek. — (Da pa nadučitelj izbira za svojo avtoriteto najnižji razred, kjer ni nič korektor z zvezki, zanj nič priprave na pouk, — najnižje število učnih ur, najlažja disciplina. — to šolske oblasti dopuščajo. V razredu naj pokaže na višji stopnji, da je precelednik vseh podrejenih, ne od spodaj navzgor, ponižni učiteljici naj pa pusti, ki nima voditeljskega stranskega dohodka — ali za razredništvo ne vaju višjega, da pri otrokih, ki so materinem srcu najbližji, opravi svoje poslanstvo. Delati v razredu je dolžnost nas vseh, a tudi sorazmerno. Zakaj se v takih slučajih dodeli učiteljici še suplentura obolele koleginice, da ima tri šolska leta ali celo štiri, kar sedem ur na dan, nadučitelj pa do polovice manj dela v razredu. Komaj 25 otrok prvega razreda. So to redki slučaji, a se dogajajo in vredni so spomina. Večna nadučiteljica je itak častna, in dela pošteno na svojem mestu. Treba je pa tudi v izjemnih slučajih, ki so daleč v hribih, pomagati, posvetiti. — Opomba poročevalke.) Gospa predsednica nas je v lepih besedah bodrila k skupnemu vztrajnemu delovanju. Uspeh se ne bo pokazal v enem letu, a uspeh bo rodil dober sad. Ko homo čez leta nazaj gledale, bo stalo pred nami veliko delo izvršeno. — Tretja točka dnevnega reda je bilo predavanje g. tov. Azmanove. Izbrala si je za snov dr. Vilhelm Foerterjevo »Seksuopedagogiko«. To je bil nekaj posnetek omenjene knjige. Pošten v svojih nazorih gre v praksi predaleč. V debati so učiteljice postavile pri zborovanju kot možno izpeljavo samo to, kar so v svoji praksi že preizkusile in ukrepil se glase: Bolj proti nenaravnosti naše mladine. — Strogo nadzorstvo po gledališčih in kinopredstava-h. V ta namen se je nastavlil predlog stroge discipline, ki ima nadzorovati na rezerviranem sedežu sleherni večer mladino, ki se ima na poziv odstraniti od neprimernih predstav. Predlog se predloži učiteljskem in viš. šol. svetu po društveni tajnici. — Pregledovanje razglednic po

izložbah in zahteva odstranitve grdih slik. — Rokotvorni pouk ob šole prostem času za dečke in deklice. Delo je najuspešnejše sredstvo proti nemoralu. — Kontrola vseh knjig javnih knjižnic. — Stiki šole z domom osobito materinski večeri. — Gojenje vsega lepšega po šolah, osobito etični in gospodinjski pouk za učiteljice. — Patronaže. To so nedeljski sestanki odraslih deklet v enem lokalu, n. pr. v eni šoli, kjer pod nadzorstvom učiteljice in dobroteljnih dam šivajo, pojo, imajo predavanja itd. V svrhu uspešne dosegte teh ciljev, ki so edina rešitev mladine, naj vse učiteljice, pristopijo k ženskim izobraževalnim društvom, ker le v zvezi s tem društvom bomo učiteljice mogle uspešno delovati. — Konečno se je razpravljalo še o stanovski mizeriji, ki je glavni vzrok nemoralnosti naše mladine. — To je rezultat zborovanja. Razvidno je, da je obstoječe društva potreben za učiteljice, pa tudi za povzdigo karitativnih naprav naše obmejne javnosti. Želeti je te še konecno, (opomba poročevalke), da se društveni zborovani udeležujejo tudi tovarišice gospe redovnice, ki imajo iste dolžnosti kot me druge in so vedno deležne tudi vseh dobrot naše organizacije, naše prosvete in našega ženskega napredka in socialnega razvoja. — (Za prihodnje sejo naj se zglasti druga poročevalka, da ne zaidemo v enoličnost.) — Marija Zalar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Nekaj misli o podeželskih šolskih odrih. Vaš prispevek k anketi o narodno-prosvetnem delu je prav po našem okusu, zelo inciativen in bo posebno dobro služil »narodno-prosvetnemu odseku« pov. UJU za delovanje na tem polju. Vsi predlogi so izvedljivi. Veselilo bi nas, ako se oglašite v kakem drugem vprašanju. — Članki pridejo sedaj na vrsto v listu.

—lu F. K. — p. U. d. z. Sl. o.: Vaša notica nas je zelo razveselila. Teško je pisati vedno o istem vprašanju. Človek se izčrpa! Ja, če bi urednik ne imel poleg uredništva tudi reden pouk vsak dan in poleg službe, ko bi bil tako prost vsakdanjih skrbi, boja za obstanek, kakor to nekateri mislijo. Posebno oni, ki niso napisali niti ene notice, ki niso niti člani organizacije, se kaj radi spodkita ob list. Vsega, vse bode je list kriv. Zabavljalo o vsem čemu list ne piše. — Pišete naj — in manj zabavljalo!

—lu M. M. v C.: Prejeli smo že prej enak dopis, zato smo tega izpustili.

—lu M. G. v I. Nikakor nima to vpliva glede dopisov. Hvala vam za poročilo! Naj bo za nami! O društvu učiteljic sem prejel že od druge strani poročilo in je že postavljeno. Drugič se prosim dočinite glede poročila, ker se mi zdi Vaše mnogo bolj definirano glede sklepov in ukrepov. Pozdrav!

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

PRAVKAR JE IZŠLO:

Iv. Lésica, P. Lokovšek in dr. R. Molè: PRVA SRBSKA ALI HRVATSKA ČITANKA. Cena vezani knjigi 12 Din. Knjiga je izšla v drugem natisu.

Ivan Matičič: NA KRVAVIH POLJANAH. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. Založila »Učiteljska tiskarna«. Elegantly vezana knjiga, s 25 slikami. Strani 270. Cena 32 Din.

Engelbert Gangl: DRUGA ČITANKA. Drugi del. (Drugo šolsko leto). Cena 14 Din vezani knjigi. Čitanka je izšla v drugem natisu.

NAROČAJTE V KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6.

УЧИТЕЛЬСКА ТИСКАРА

у Лубљани, Францишканска улица 6

има своју властиту Творницу школских писанака свију врста и рисанке (цртанке) Израђује и писанке за округло писање. Захтевајте цене и узорке писанака! На захтев израђује за веће нарудбе и посебне насловне странице.

Учительска тискара прима нарудбе за тискање књига, брошура и тисканица свију врста у српском или хрватском језику — ћирилицом и латиницом.

Цене ниске! Рађња солидна! Управо се тиска у српско-хрватском језику књига:

»Историја Срба, Хрвата и Словенаца«.

Удбеник за ученике народних школа. Одобрен одлуком госп. Министра Просвете О. Н. Бр. 45. 659.

Израдио: Јово П. Јовановић, шеф кабинета Министра Просвете.

Књига ће изаћи наскоро у наклади Учительске тискаре у Лубљани.

Уведите у своје школе саме писанке Учительске тискаре, захтевајте у трговинама (дућанима) само оне ствари, које произвађају наша сталешка господарска подухана!

Школе имају 10% попушта — трговци по договору.

Нарудбе прима: УЧИТЕЛЬСКА ТИСКАРА, ЛУБЉАНА, Францишканска ул. 6.